

137.

Vládné nariadenie
zo dňa 18. júna 1925,

ktorým sa organizácia občianskych (meštianskych) škôl na Slovensku prispôsobuje organizácii občianskych škôl v Čechách, na Morave a vo Sliezsku.

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa §u 4, odst. 2., zákona zo dňa 13. júla 1922, č. 226 Sb. z. a n., ktorým sa menia a dopĺňajú zákony o školách ľudových a občianskych:

A. O VEREJNÝCH ŠKOLÁCH OBČIAN-
SKÝCH (MEŠTIANSKYCH) NA SLOVEN-
SKU.

Oddiel I.

O zariadení občianskych škôl.

§ 1.

Úkol školy občianskej.

Občianska škola má poskytovať vzdelania vyššieho, ako sa poskytuje ľudovou školou, hľadiac najmä na potreby života praktického. Škola táto poskytuje tiež predbežného vzdelania pre vstup do ústavov a škôl, ktoré požadujú prípravy zo škôl stredných.

§ 2.

Učebné osnovy.

Pre každú občiansku školu nech je ustanovená osobitná osnova učebná, ktorá by vyhovovala obecnému úkolu školy i jej osobitnému smeru podľa miestnych pomerov obce a jej okolia. Základom pre úpravu osobitnej učebnej osnovy je normálna osnova, ktorú minister školstva a národnej osvety vydá podľa §u 4, odst. 1., zák. č. 226/1922 Sb. z. a n. Osobitnú učebnú osnovu schvaľuje ministerstvo školstva a národnej osvety alebo orgán ním zmocnený.

§ 3.

Učebnice a vyučovacie pomôcky.

(1) Na občianskych školách môžu byť užívané pri vyučovaní iba učebnice a čítanky schválené ministerstvom školstva a národnej osvety.

(2) Podľa ktorých kníh učebných a čítaniek pre občianske školy vôbec schválených má sa v niektorej občianskej škole učiť, rozhoduje školský inšpektor po vypočutí učiteľskej konferencie príslušnej školy; na občianskych ško-

lách vydržiavaných náboženskými spoločnosťami môžu v tejto veci so zreteľom na ustanovenie § 11 zák. čl. XXXVIII/1868, o vyučovaní v národných školách, rozhodovať ich udržiavatelia.

(3) Každá škola občianska musí byť opatrená najnutnejšími vyučovacími pomôckami, ktoré určí ministerstvo školstva a národnej osvety.

§ 4.

Postupné triedy a pobočky.

(1) Občianska škola pozostáva z troch postupných tried, ktoré sa pripojujú k piatemu ročníku ľudovej školy.

(2) Ďalšie triedy sa sriaďujú podľa potreby ako pobočky k niektorej z troch postupných tried podľa §u 6 zák. č. 226/1922 Sb. z. a n.

§ 5.

Spoločná správa školy ľudovej
a občianskej.

Občianska škola môže byť spojená so školou ľudovou pod spoločnou správou riaditeľa občianskej školy. Potom sa nazýva taký ústav: „Škola ľudová a občianska“.

Oddiel II.

O žiactve.

§ 6.

Prijímanie žiactva do prvej
triedy.

(1) Do prvej triedy občianskej školy prijímajú sa deti, ktoré preukážu školským vysvedčením, že s prospechom dokončili piaty ročník ľudovej školy verejnej alebo súkromnej s právom verejnosti.

(2) Bolo-li dieťa v školskom vysvedčení z piateho ročníka ľudovej školy verejnej alebo súkromnej s právom verejnosti síce prehlásené za spôsobilé postúpiť do najbližšie vyššej triedy alebo do vyššieho oddelenia, avšak má-li z predmetov, na ktorých závisí prospech na občianskej škole (vyučovací jazyk a počty), podľa priemeru ostatných štyroch štvrtrokov známky „sotva dostatočne“ alebo „nedostatočne“, môže jeho prijatie do občianskej školy účinené byť závislým od výsledku zkúšky, ktorú z týchto predmetov vykoná na občianskej škole. Za túto zkúšku neplatí sa žiadny poplatok.

(3) Deti, ktoré ešte nevychodili piaty ročník ľudovej školy verejnej alebo súkromnej

s právom verejnosti, avšak dokonaly 11. rok veku alebo ho dokonajú najneskoršie do konca roku občianskeho, v ktorom skončil posledný školský rok, môžu byť prijaté do prvej triedy občianskej školy, ak vykonajú na tejto škole s úspechom prijímaciu zkúšku z učiva piateho ročníka školy ľudovej. Za túto zkúšku zaplatí sa pred jej počiatkom poplatok 30 Kč. Je-li nemajetnosť preukázaná, môže učiteľská konferencia, a bola-li podaná sťažnosť, školský inšpektor tento poplatok úplne alebo čiastočne odpustiť.

§ 7.

Prijímanie žiactva do vyšších tried.

(1) Aby dieťa bolo prijaté do vyššej triedy občianskej školy, vyžaduje sa primeraný vek a preukaz o dostatočnom dřívejšom vzdelaní. Preukaz buď podaný vysvedčením niektorej občianskej školy verejnej alebo súkromej s právom verejnosti alebo prijímacou zkúškou na občianskej škole.

(2) Za túto zkúšku buď zaplatený poplatok podľa §u 6, odst. 3.

§ 8.

Deti triedu opakujúce.

Deti, ktoré neboli prehlásané za spôsobilé postúpiť do najbližšie vyššej triedy občianskej školy, majú triedu opakovať. Nie je dovolené konať s nimi zvláštne dodatočné, opravné alebo opakovacie zkúšky z jednotlivých predmetov preto, aby mohli byť prijaté do triedy vyššej.

§ 9.

Rozhodnutie o prijatí.

(1) Učiteľská konferencia rozhoduje o prijatí žiakov do občianskej školy novo vstupujúcich a má sa tiež usniesť o tom, či pred prijatím má byť vykonaná zkúška podľa ustanovenia §u 6, odst. 2. Návrhy na prijatie učiní v učiteľskej konferencii riaditeľ školy podľa prihlášok a podľa výsledku prijímacích zkúšok.

(2) Ak sa odoprie prijatie dieťaťa, má o tom riaditeľ upovedomiť rodičov alebo ich zástupcov.

§ 10.

Prijímanie detí v školskom roku.

(1) Deti, ktoré sa v školskom roku presťahovali s rodičmi do inej obce a prestupujú

z niektorej občianskej školy verejnej alebo súkromej s právom verejnosti toho istého jazyka vyučovacieho, čo preukázu frekvenčným vysvedčením tejto školy podľa §u 16, budú zaradené do rovnakej triedy občianskej školy. V iných prípadoch rozhodne o prijatí a zaradení v školskom roku učiteľská konferencia podľa §u 9.

(2) Prestupovať v školskom roku z jednej občianskej školy do druhej v tej istej obci nech sa zpravidla nedovoľuje. Vo výnimečných prípadoch k odôvodneným žiadam rodičov povoľuje takéto prestúpenie školský inšpektor, vypočúvši mienku učiteľských sborov obidvoch dotýčených škôl.

§ 11.

Dochádzka do školy.

(1) Deti, prijaté do občianskej školy, majú v predpísanom čase vyučovacom pravidelne chodiť do školy a pravidelne sa účastniť vyučovania predmetom povinným, pokiaľ nebudú od vyučovania niektorému predmetu oslobodené, aj nepovinným, ku ktorým boli prihlásené pri zápise.

(2) Rodičia alebo ich zástupcovia sú zaviazaní pridržovať deti k pravidelnej a včasnej návšteve školy.

§ 12.

Zameškovávanie školy.

(1) Dovoľenie, aby sa dieťa nemuselo dostaviť do školy, buď vyžiadané zpravidla vopred, na jednotlivé hodiny u učiteľa príslušného predmetu, na jeden deň u triedneho učiteľa, na niekoľko dní u riaditeľa školy.

(2) Rodičia alebo ich zástupcovia sú zaviazaní, aby upovedomili hneď ústne alebo písomne triedneho učiteľa o každom neočakávanom zameškaní školy a súčasne uviedli príčinu podľa pravdy.

§ 13.

Ospravedlňujúce dôvody.

(1) Za ospravedlňujúci dôvod sa pokladá najmä:

a) nemoc dieťaťa;

b) nákazlivé onemocnenie osôb, ktoré so školským dieťaťom bývajú v tej istej domácnosti alebo v tom istom dome;

c) nemoc rodičov alebo iných domácností, potrebuju-li nezbytné služby dieťaťa;

d) umrétie alebo mimoriadne udalosti v rodine;

e) zlé počasie, ak je ním ohrozené zdravie dieťaťa;

f) neprístupnosť cesty do školy.

(2) Za dôvod ospravedlňujúci sa nepokladá, pridrží-li sa školské dieťa k prácam mimo školy.

Oddiel III.

O vysvedčeniach a zkúškach.

§ 14.

Polročné vysvedčenie.

Na občianskych školách obdržia deti na konci každého polroku polročné vysvedčenia v dňoch určených ministerstvom školstva a národnej osvety.

§ 15.

Priepustné vysvedčenie.

Dietky, ktoré vystupujú z občianskej školy, keď úplne vyhovely školskej povinnosti podľa §u 11, odst. 1., alebo §u 12 zák. č. 226/1922 Sb. z. a n., obdržia vysvedčenia priepustné.

§ 16.

Frekvenciačné vysvedčenie.

Vystúpi-li dieťa v školskom roku z občianskej školy, buď mu po odhlásení vydané frekvenciačné vysvedčenie.

§ 17.

Spoločné ustanovenie.

Vzorce pre rôzne druhy vysvedčení, školských zpráv a pre rôzne úradné spisy upraví ministerstvo školstva a národnej osvety.

Oddiel IV.

O učiteľstve.

§ 18.

Správca školy.

Zodpovedný správca občianskej školy má titul „riaditeľ“ („riaditeľka“).

§ 19.

Literní učelia.

(1) Na úplnej občianskej škole sú ustanovení okrem riaditeľa (riaditeľky) aspoň tri

učiteľské osoby, zastupujúce tri odborné skupiny učebných predmetov. Ďalšie učiteľské osoby sa ustanovujú podľa potreby školy vzhľadom na príslušné zákonné predpisy.

(2) Literný učiteľ s učiteľskou spôsobilosťou pre jednu alebo niekoľko odborných skupín občianskych škôl, ustanovený na občianskej škole, nazýva sa „odborný učiteľ“ („odborná učiteľka“).

§ 20.

Ďalšie osoby učiteľské.

Okrem riaditeľa (riaditeľky) a odborných učiteľov (učiteľiek) môžu byť podľa potreby na občianskych školách ustanovovaní učelia náboženstva, učiteľky ženských ručných prác a domácich náuk a vedľajší učelia (učiteľky).

Oddiel V.

O jednoročných kurzoch učebných.

§ 21.

Sriadenie.

(1) Pri občianskej škole môže minister školstva a národnej osvety povoliť sriadenie jednoročného učebného kurzu v miestach, kde sa podľa šetrenia uzná miestna jeho potreba, je-li zaistená úhrada príslušných vydaní vydržiavacích.

(2) Takýto kurs treba pokladať za organcú časť príslušnej školy.

§ 22.

Úkol.

(1) Úkolom všetkých kurzov, ktoré sa sriadia podľa §u 21, je upevniť a prehĺbiť po stránke praktickej potreby vedomosti a zručnosti už nadobudnuté, poťažne ich zdokonáliť, ako aj žiakov doviest k tomu, aby si celkom osvojili jazyk vyučovací slovom aj písmom, i pokiaľ sa týka spisovania listov a jednoduchších jednacích písomností.

(2) Ďalším úkolom týchto kurzov pre chlapcov je vyučovať počtovaniu číslami obecnými a tesnopisu, ďalej podľa potreby sprostredkovať alebo náležitú znalosť jazyka československého (na školách s iným jazykom vyučovacím ako československým), alebo jazyka niektorej národnej menšiny (na školách s vyučovacím jazykom československým), alebo prehĺbiť vedomosti mluvnické, ktorých žiaci už nadobudli dřívejším učením inej živej reči

(francúzčine, angličine atď.), ako aj vycvičiť ich, aby zväčša vedeli ústne aj písomne vyjadrovať v tejto reči svoje myšlienky.

(3) Kurzy, určené pre dievčence, majú okrem vyučovania tesnopisu podávať vyučovanie inému živému jazyku (v podstate podľa toho istého stanoviska, ako je uvedené v odst. 2.) a krom toho dávať najprospešnejšie vedomosti, potrebné k riadnemu vedeniu domácnosti, ako aj poskytovať väčšieho praktického výcviku v ženských ručných prácach. Pokiaľ toho podľa miestnej potreby žiada účel kurzu pre dievčence, môže byť do učebnej osnovy pojaté tiež počtovanie obecnými číslami.

§ 23.

Prijímanie žiactva.

Do jednoročného kurzu učebného môžu byť prijaté len deti, ktoré s úspechom vychodili tretiu triedu občianskej školy alebo preukážu sa inakšie rovnocenným vzdelaním.

§ 24.

Š t a t u t.

Každý jednoročný kurs nech má svoj štatut, schválený ministerstvom školstva a národnej osvety. V ňom sa tiež stanoví, či sa pre úplnú alebo čiastočnú úhradu udržiavacích nákladov bude vyberať školský plat za dochádzku do takého kurzu učebného. Vzorný štatut vydá minister školstva a národnej osvety.

§ 25.

Učiteľstvo.

(1) Učitelia školy občianskej, s ktorou je učebný kurs spojený, sú v prvom rade povolaní spolupôsobiť pri vyučovaní v tomto kurze.

(2) Za súhlasu tých, ktorí školu udržiavajú, lze pribrať osobitného učiteľa na podporovanie učiteľstva na škole občianskej alebo systemizovať na škole občianskej ďalšie miesto nad najmenší počet stanovený v § 19 tohoto vládneho nariadenia.

(3) Ak sa pri sriadení kurzu neustanoví k uľahčeniu osôb učiteľských na škole občianskej ďalšia osoba učiteľská, treba osobám učiteľským, ktoré budú poverené vyučovaním na kurze, za každú vyučovaciu hodinu udeliť odmenu.

(4) Nastane-li pri sriadení takýchto kurzov rozmnoženie počtu osôb učiteľských na

príslušnej škole občianskej a tým aj čiastočné uľahčenie dosavadným osobám učiteľským, treba osobitne odmeňovať iba tie hodiny učebné na kurze vyučované, ktorými je prekročená zákonitá povinnosť učebná, bez nároku na osobitnú odmenu.

(5) Vyučovanie predmetom na kurze, ku ktorému sa žiada špeciálna spôsobilosť učiteľská, treba za všetkých okolností zvlášte odmeňovať.

B. O SÚKROMÝCH ŠKOLÁCH OBČIANSKYCH (MEŠTIANSKYCH) NA SLOVENSKU.

§ 26.

Sriadenie.

(1) Súkromé školy občianske môžu sa sriaďovať za týchto podmienok:

1. Predstavení a učitelia takýchto ústavov sú povinní preukázať, že majú tú istú učiteľskú spôsobilosť, ktorá sa požaduje od učiteľov verejných škôl občianskych. Výnimku z toho môže povoliť minister školstva a národnej osvety, preukáže-li sa náležitá spôsobilosť k učiteľstvu dokonale iným spôsobom.

2. Predstavení a učitelia týchto ústavov majú byť bezúhonného mravného chovania a spoľahliví v ohľadu politickom.

3. Učebná osnova má sa srovnávať aspoň s tým, čoho sa žiada na verejných školách občianskych.

4. Ústav má byť sriadený tak, aby nebolo obavy, že by deti v ňom utrpeli škodu na zdraví.

5. Ak by sa mala stať nejaká zmena v učiteľstve, v učebnej osnove alebo v miestnostiach, má sa to prv oznámiť školskému inšpektorovi.

(2) Aby sa na takýchto ústavoch mohlo započat s vyučovaním, je potreba svolenia ministerstva školstva a národnej osvety alebo orgána ním zmocneného.

§ 27.

Š t á t n y d o z o r.

Súkromé školy občianske sú pod dohľadom štátnej správy. Predstavení a udržiavatelia ich sú štátu zodpovední za náležitý stav ústavu a šetrenie zákonov a nariadení orgánov štátnych.

§ 28.

Poskytovanie práva verejnosti.

Minister školstva a národnej osvety môže súkromej škole občianskej udeliť právo vydávať vysvedčenia tej istej platnosti, ako majú vysvedčenia školy verejnej, vyhovuje-li táto súkromá škola požiadavkom, ktoré sa kladú verejnej škole občianskej.

§ 29.

Odňatie práva verejnosti.

Minister školstva a národnej osvety môže súkromej škole odňať právo verejnosti, keď prestala plniť úkol, uložený občianskej škole, alebo žiada-li toho verejný záujem alebo iné závažné dôvody.

§ 30.

Zrušovanie.

Minister školstva a národnej osvety môže zrušiť súkromú školu občiansku, žiada-li toho záujem verejný alebo iné závažné dôvody.

C. USTANOVENIA PRIECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ.

§ 31.

Zaradenie žiactva v školskom roku 1925/26.

Do prvej (druhej, tretej) triedy trojtriednej občianskej školy, organizovanej podľa tohoto nariadenia, budú v školskom roku 1925/26 zaradené deti, ktoré by ináč patrili do druhej (tretej, štvrtrej) triedy dosavádnej občianskej školy štvortriednej. Pri tom nech sú do prvej triedy výnimečne v tomto školskom roku zaradené aj deti, ktoré v predšlom školskom roku chodili do prvej triedy občianskej školy štvortriednej, ale neboli uznané spôsobilými postúpiť do vyššej triedy a mali by tedy opakovať dřívejšiu prvú triedu.

Závereché ustanovenia.

§ 32.

Nariadenie toto nabýva účinnosti počiatkom školského roku 1925/26. Súčasne pozbývajú platnosti všetky predpisy, ktoré mu odporujú, najmä §§ 68 až 78 zák. čl. XXXVIII/1868.

§ 33.

Minister školstva a národnej osvety sa poveruje, aby toto vládne nariadenie previedol.

Švehla v. r.

Dr. Markovič v. r.	Dr. Beneš v. r.
Malypetr v. r.	Bečka v. r.
Dr. Dolanský v. r.	Novák v. r.
Stříbrný v. r.	Dr. Winter v. r.
Šrámek v. r.	Dr. Franke v. r.
Dr. Kállay v. r.	

138.

Vládne nariadenie
zo dňa 18. júna 1925

o odmenách sopsovateľov nálezov o prestupkoch zákonov, platiacich na území Slovenska a Podkarpatskej Rusi, o kolkoch a poplatkoch včetně dane z obohatenia, dane z obchodu cennými papierami a kolkov z hracích karát, pokiaľ sa tieto prestupky trestajú bez trestného pokračovania.

Vláda republiky Československej nariaďuje podľa § 3 zákona zo dňa 25. júna 1924, č. 157 Sb. z. a n., o zrušení odmién uchopiteľov, prípadne udavačov daňových prestupkov a o použití prebytkov dôchodkových pokút:

§ 1.

(1) Osobám, ktorým z úradnej povinnosti náleží sopsovať úradné nálezy o prestupkoch zákonov o kolkoch a poplatkoch včetně dane z obohatenia, dane z obchodu cennými papierami a kolkov z hracích karát, pokiaľ sa tieto prestupky trestajú bez trestného pokračovania, a ktoré si získaly zásluh sopsovaním takýchto nálezov, môžu byť podľa uváženia ministerstva financií udeľované odmeny za prácu a čas, ktorý tomu venovali.

(2) Odmeny však nebudú udeľované finančným konceptným úradníkom, ako aj iným úradníkmi a sriadencmi, ktorí z príkazu finančných úradov konajú kolkové prehliadky.

§ 2.

Podmienkou udelenia odmeny je, že na základe úradného nálezu bol právoplatne predpísaný zkrátený jednoduchý poplatok.

§ 3.

Pri posudzovaní záslužnosti sopsovateľa nálezov treba prihliadať k tomu, koľko ná-